

NCad-16-10-06

VERSLAG

Twintigste bijeenkomst Nationaal Comité advies dierproevenbeleid
d.d.14-10-2016

Opening en vaststelling agenda

Alle zeven leden zijn aanwezig. Tevens zijn de algemeen secretaris, drie medewerkers van het secretariaat en de rijks trainee van het secretariaat van het NCad aanwezig.

Mededelingen

Twee nieuwe leden

De voorzitter staat stil bij het heuglijke feit dat het NCad weer op volle sterkte is en heet de twee nieuwe leden -Reineke Hamelers en Wim de Leeuw- hartelijke welkom. Tevens introduceert hij de rijks trainee die voor circa een half jaar bij het secretariaat werkzaam zal zijn.

Gesprek met Directeur Generaal van het ministerie van Economische Zaken

De voorzitter geeft een korte samenvatting van het gesprek dat heeft plaatsgevonden met de nieuwe Directeur Generaal van het ministerie van Economische Zaken, mevrouw Sonnema. Gesproken is over de taken van het NCad en over de versnippering van beleid bij verschillende ministeries en van initiatieven en kennis in het veld. Tevens is ingegaan op het advies 'Afbouwschema Dierproeven', dat in een afrondende fase is. Het NCad heeft aan het ministerie van Economische Zaken laten weten het advies in november aan de Staatssecretaris te willen aanbieden en daaraan een bijeenkomst met het veld te willen verbinden.

Advies 'Proeven met honden en katten'

Naar verwachting zal het ministerie van Economische Zaken rond 1 november een voortgangsrapportage naar de Tweede Kamer sturen over het dierproevenbeleid. Daarin zal onder andere de beleidsreactie op het NCad-advies 'Proeven met honden en katten' worden meegenomen.

Actielijst

De actielijst wordt doorgenomen en bijgewerkt.

Ten aanzien van het reeds uitgebrachte NCad-advies 'Dieren in voorraad gedood' moeten nog twee aspecten worden geadresseerd, namelijk: de op te stellen kwaliteitseisen voor het maken en de verbetering van de fok van genetische gemodificeerde dieren.

Instanties die dergelijke technieken in huis hebben zijn onder meer het Erasmus MC, het LUMC, het NKI en het UMCG.

Het NCad zal voor het opstellen van best practices voor met name gene-editing technieken een werkgroep samenstellen van deskundigen.

Over het fokken van genetisch gemodificeerde dieren vindt voorafgaand aan het congres De Biotechnische Dagen 2016 een overleg plaats van de fok-coördinatoren. Het Clusius College in Alkmaar en Helicon Nijmegen hebben interesse getoond om een onderwijsmodule 'Fok-coördinator' op te zetten.

Eind van dit jaar moet vanuit het veld een 'ervaringsrapportage' komen over de gene editing technieken voor het genetisch modificeren van dieren. Het is nog te prematuur om aan te geven of deze techniek zal leiden tot een toename dan wel afname van het aantal dieren dat in voorraad wordt gedood. Het secretariaat van het NCad zal een plan van aanpak voorbereiden voor de komende NCad vergadering.

Datum
Oktober 2016

De CCD betreft bij de beoordeling van vergunningsaanvragen het vraagstuk omtrent dieren in voorraad gedood. Een recentelijke rechtelijke uitspraak bevestigt dat de CCD daarbij duidelijke eisen mag stellen. De CCD zal haar handelswijze nog eens kritisch bekijken waarbij zij de criteria die het NCad gaat voorstellen in oenschouw neemt.

Bestaande Codes of Practice

Deze zullen binnenkort via de website van de Biotechnische Vereniging beschikbaar worden gemaakt.

Kennis delen met IvD's (via het IvD-Platform)

op 8 november zal een definitief bestuur van het IvD-Platform worden gekozen. Vanuit het secretariaat van het NCad zal daarbij iemand aanwezig zijn, evenals bij het eerstvolgende bestuursoverleg.

Conferentie met Eurogroup for Animals

Hierover zal worden gesproken nadat het symposium rondom Synthesis of Evidence in december heeft plaatsgevonden.

Publicaties van de NCad-adviezen in verschillende bladen

Zodra er pdf's van in het vakblad Biotechniek gepubliceerde artikelen van het NCad beschikbaar zijn, worden deze aan de leden van het NCad toegezonden. Samenvattingen van de door het NCad uitgebrachte adviezen zijn ter publicatie aan verschillende Engelstalige vakbladen toegezonden.

Terugblik besluitvorming

Mede gezien het feit dat er twee nieuwe leden het NCad versterken is het van belang om de verantwoordelijkheden en het besluitvormingsproces binnen het NCad en van het secretariaat nogmaals te bespreken.

De leidraad voor het besluitvormingsproces is als volgt:

Voor elk advies wordt een eerste en tweede trekker binnen het NCad aangewezen. Het NCad-lid (of: de NCad leden) dat optreedt als de verantwoordelijk trekker voor het betreffende advies heeft in het proces van aanvraag tot advies de leiding. Hij/zij geeft in het begin van het proces aan op welke momenten aan het gehele NCad conceptteksten worden voorgelegd.

De voorzitter heeft het mandaat om besluiten te nemen die kunnen afwijken van datgene wat de trekker heeft/hebben besloten. Indien de voorzitter samen met het secretariaat voornemens is af te wijken, heeft de trekker wel een belangrijke rol in de besluitvorming van de voorzitter. Het proces daar naartoe is transparant en afwijkende besluitvorming gaat altijd in overleg met de trekker en de algemeen secretaris.

Datum
Oktober 2016

Indien de trekker van een advies het Comité om commentaar vraagt, wordt het commentaar alleen naar de trekker en de verantwoordelijken van het secretariaat gestuurd. De trekker bekijkt in samenwerking met het secretariaat en, waar relevant, de voorzitter hoe de verschillende commentaren worden behandeld. Discussiepunten worden gezamenlijk binnen het Comité besproken. Bovengenoemd proces is een leidraad en kan afhankelijk van het soort advies worden aangepast.

Verslag vorige bijeenkomst

Het verslag wordt goedgekeurd.

Advies 'Afbouwschema Dierproeven'

De trekker van het advies geeft een toelichting over de stand van zaken. Alle NCad-leden hebben input gegeven op het voorliggende concept advies. Een compilatie van de input zal nog worden rondgestuurd. Geconcludeerd wordt dat een aantal elementen nog in het advies ontbreekt en een aantal adviezen scherper verwoord kan worden.

Alvorens het advies te kunnen afronden, zal nog een schriftelijke ronde plaatsvinden onder de NCad-leden. Hopelijk zal vervolgens het advies kunnen worden afgerond.

Voortgang organisatie EU symposium over Synthesis of Evidence

De uitnodigingen voor het symposium dat in Brussel bij het Europees Parlement zal plaatsvinden zijn verstuurd. Er zijn tot nu toe 30 aanmeldingen binnengekomen. Het middagdeel is in principe voor de werkgroep leden, maar er moet nog wel ruimte worden ingebouwd voor andere lidstaten die hun inbreng willen geven. De werkgroep bestaat nu uit ongeveer 10 personen. Er is een mogelijke optie om de bijeenkomst live te streamen, dat wordt echter eerst nagevraagd en moet nog met de verschillende sprekers worden afgestemd.

Jaarverslag

Het jaarverslag zal uiterlijk het eerste kwartaal van het komende jaar worden verstuurd. Voor de opbouw zal de opzet van het afgelopen jaar als voorbeeld dienen.

Stand van zaken advies 'Deprivatie/gecontroleerde water en voedsel inname'

Er zullen twee werkgroepen worden gevormd, waarvoor mogelijke leden al zijn benaderd. Deze werkgroepen zullen zich richten op niet-humane primaten en

knaagdieren. Het uiteindelijke advies zal naast een overkoepelend document geldend voor alle diersoorten, tevens twee CoPs bevatten, specifiek voor niet-humane primaten en knaagdieren.

Er is al veel over het onderwerp gepubliceerd. In het advies is een correcte definiëring van het vraagstuk van groot belang.

Datum
Oktober 2016

W.v.t.t.k.

Er heeft een bijeenkomst ('Nederland internationaal toonaangevend in proefdiervrije innovaties') plaatsgevonden bij ZonMw vanuit de inrichting van een projectbureau in het kader van het advies van de Denktank. Dit schijnt breder te worden ingevuld dan alleen de financiering van een fonds zoals vermeld in dat advies. Het verbaasde het NCad dat ze niet is geïnformeerd en geconsulteerd door het projectbureau en zelfs voor deze bijeenkomst niet was uitgenodigd. De voorzitter zal hierover contact opnemen met het EZ Beleid. Het NCad streeft naar vruchtbare samenwerking om de huidige versnippering te overbruggen.

De behoefte wordt geuit om een jaarplan voor het NCad op te stellen waarbij enkele jaren vooruit wordt gekeken. Het secretariaat is al bezig met een voorzet voor een dergelijk plan. De verwachting is dat er in het komende jaar wellicht meer tijd beschikbaar zal zijn voor het opstellen van ongevraagde adviezen.

De staatssecretaris heeft een Letter of Support gestuurd om het 11^e World Congress on the Use of Animals and Alternatives in Life Sciences in 2020 naar Nederland te halen.

Het RIVM heeft van EZ verzoek gekregen voor een offerte om een gegevenspakhuis op te zetten, zoals is aangegeven in het NCad-advies 'Indicatoren, beheer en benutting van gegevens voor monitoren van proefdiergebruik en 3V-alternatieven (deel 1 en 2)'. Het RIVM hoopt daarmee begin volgend jaar te kunnen starten.

De NCP meeting (van national contact persons) heeft in Brussel over de CoP van het NCad 'Voorkómen, herkennen en bestrijden van pijn bij proefdieren' gesproken en zal deze binnen Europa wijd gaan verspreiden. De Europese Commissie zal binnenkort een plek inrichten op de website met links naar NC-adviezen, maar ook met informatie naar geplande projecten zodat er vooraf meer kan worden afgestemd.

De voorzitter sluit de vergadering om 12.55 uur.